EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 9.9.2025
COM(2025) 464 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o pokroku při dosahování cílů uvedených v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/792 ze dne 29. února 2024 o zřízení Nástroje pro Ukrajinu

1. Úvod

Nástroj pro Ukrajinu (dále jen „nástroj“), zřízený nařízením (EU) 2024/792, je klíčovým nástrojem strategie Evropské unie pro řešení rozsahu a složitosti problémů, kterým Ukrajina čelí v důsledku pokračující ruské útočné války. Cílem tohoto nástroje, který sdružuje rozpočtovou podporu EU pro Ukrajinu do jednotného mechanismu podpory, je poskytnout Ukrajině v letech 2024–2027 soudržné, předvídatelné a flexibilní financování ve výši 50 miliard EUR. Mezi hlavní cíle tohoto nástroje patří podpora finančních potřeb Ukrajiny a její rekonstrukce, mobilizace investic a podpora reforem potřebných pro členství v EU.

Nástroj představuje vážný závazek EU posílit odolnost Ukrajiny a její schopnost čelit vnějším hrozbám, podpořit její obnovu a usnadnit jí cestu k udržitelnému rozvoji a členství v EU. Nástroj je rovněž strategickou investicí do silné a hospodářsky životaschopné Ukrajiny, která je klíčová pro stabilitu EU a pro boj proti destabilizujícímu vlivu Ruska.

Nástroj je **nástrojem, který obsahuje tři hlavní pilíře.**

- **Pilíř I:** Plán pro Ukrajinu stanoví vizi obnovy, rekonstrukce a modernizace Ukrajiny a reformy plánované v rámci procesu přistoupení k EU v letech 2024–2027. V rámci tohoto plánu má být Ukrajině poskytnuto až **38,3 miliardy** EUR ve formě půjček a grantů, jakmile splní podmínky dohodnuté mezi EU a Ukrajinou.

- **Pilíř II:** Investiční rámec pro Ukrajinu podporuje veřejné investice, přímé operace soukromého sektoru a zprostředkované kapitálové operace. Umožňuje soukromým společnostem se sídlem v EU hrát hlavní roli při investicích do obnovy ukrajinské infrastruktury, energetiky a klíčových průmyslových odvětví. Tyto investice pomohou Ukrajině obnovit moderní a odolné hospodářství a zároveň přinesou hospodářské výhody podnikům EU.

- **Pilíř III:** třetí pilíř se zaměřuje na poskytování technické pomoci a podpůrných opatření s cílem usnadnit soulad Ukrajiny s právními předpisy EU. Zahrnuje iniciativy na budování kapacit (včetně občanské společnosti a organizací, místních a regionálních orgánů) a pomoc Ukrajině při provádění reforem nezbytných pro členství v EU.

Tato zpráva podrobně hodnotí pokrok dosažený v každém ze tří pilířů po roce provádění nástroje. Informuje o pokroku při dosahování cílů uvedených v nařízení o Nástroji pro Ukrajinu a uvádí příklady klíčových úspěchů. Popisuje také systém řízení a kontroly zavedený Ukrajinou a opatření k zajištění ochrany finančních zájmů EU, jakož i první dialog o Nástroji pro Ukrajinu s Evropským parlamentem.

Přestože je tento nástroj teprve v počáteční fázi provádění, již prokázal svou schopnost poskytnout Ukrajině zásadní podporu a podpořit reformy a investice, které přispějí k obnově, rekonstrukci a modernizaci Ukrajiny. Zůstává hlavním nástrojem, jehož prostřednictvím může EU poskytovat této zemi střednědobou podporu a přispívat ke vzájemně se posilující hospodářské rekonstrukci a sbližování s EU. Úspěšné provádění v roce 2024 potvrzuje závazek EU a Ukrajiny jít touto cestou.

V prvním roce provádění nástroje bylo na podporu Ukrajiny uvolněno 19,6 miliardy EUR, z toho 16,1 miliardy EUR v rámci Plánu pro Ukrajinu. Nástroj rovněž přispěl k jedné z největších zahraničních investic na Ukrajině od získání nezávislosti, jejímž cílem je modernizace a rozšíření ukrajinské telekomunikační infrastruktury.

Pozoruhodnou rychlostí pokračuje také provádění **Investičního rámce pro Ukrajinu**. Komise oznámila, že s partnerskými finančními institucemi podepsala příspěvky ve výši 1,4 miliardy EUR ve formě záruk a grantů EU, které mají potenciál uvolnit 6 miliard EUR na investice na rekonstrukci a modernizaci v oblastech, jako je energetika a komunální infrastruktura. Od uzavření těchto dohod se na Ukrajině uskutečnilo již několik operací. V rámci **pilíře III** byl zřízen a hladce realizován nástroj technické spolupráce pro Ukrajinu 2024.

2. Aktuální stav provádění nástroje

2.a Pilíř I – Plán pro Ukrajinu

Plán pro Ukrajinu, v rámci prvního pilíře nástroje, stanoví **reformní a investiční strategii pro zemi na období 2024–2027**. Plán nastiňuje vládní vizi rekonstrukce, modernizace a reforem v odvětvích s největším potenciálem růstu jako součást procesu přistoupení k EU. Plán vypracovala ukrajinská vláda po konzultaci s ukrajinským parlamentem, Nejvyšší radou a ukrajinskou občanskou společností a předložila jej Komisi 20. března 2024. V návaznosti na kladné posouzení ze strany Komise[1] přijala Rada dne 14. května 2024 prováděcí rozhodnutí[2].

Plán se zabývá zdokonalením veřejné správy s důrazem na řádnou správu věcí veřejných, ekologickou transformaci, dodržování zásad právního státu a boj proti korupci a podvodům. Reformy navržené v rámci plánu zahrnují patnáct oblastí, včetně energetiky, zemědělství, dopravy, ekologické a digitální transformace, lidského kapitálu, jakož i státních podniků, podnikatelského prostředí, veřejných financí a decentralizace.

Obrázek 1: Kapitoly Plánu pro Ukrajinu

[1] COM(2024) 172 final.
[2] Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2024/1447.

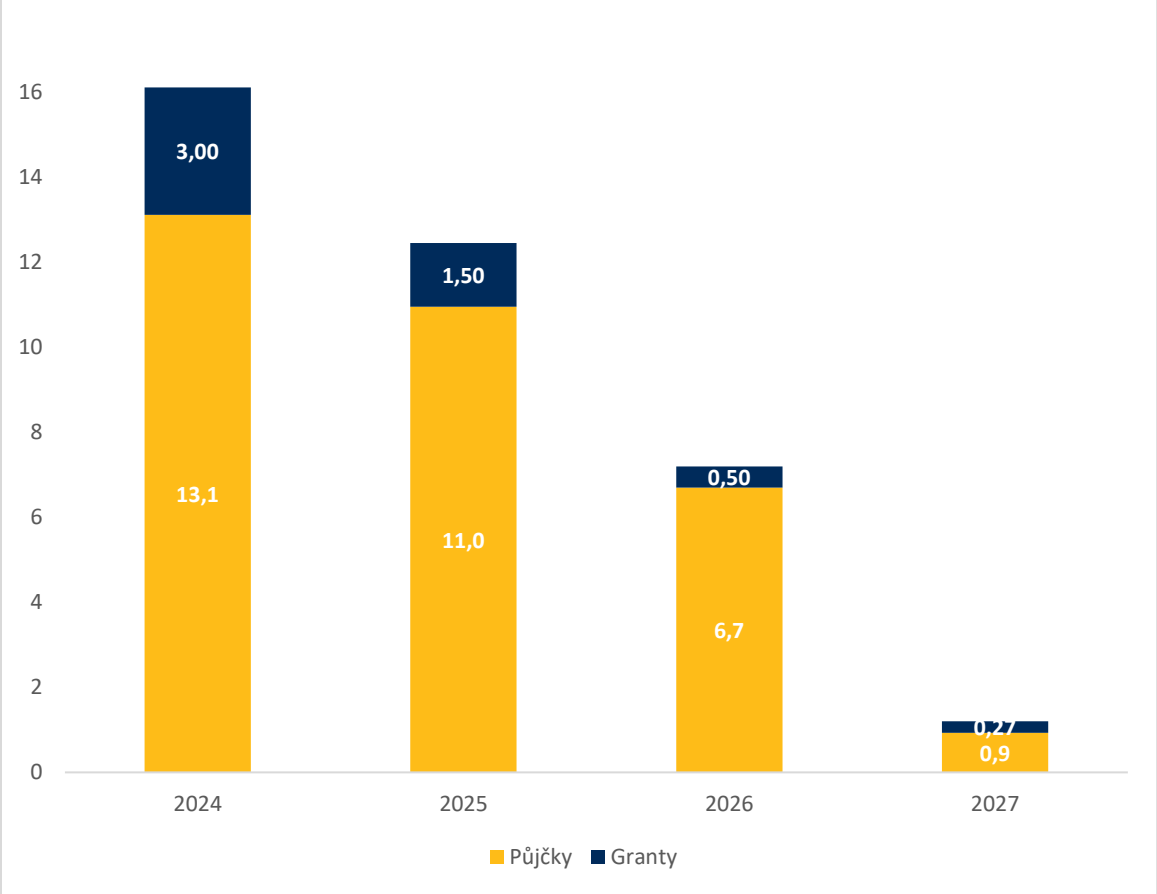
Prováděcí rozhodnutí Rady o schválení kladného posouzení Plánu pro Ukrajinu ze strany Komise stanovilo harmonogram s podmínkami (tj. kvalitativními a kvantitativními ukazateli), které musí Ukrajina splnit každé čtvrtletí až do 4. čtvrtletí roku 2027. Tyto podmínky odrážejí pokrok dosažený v oblasti investic a reforem, jež Ukrajina v plánu navrhla.

Komise vyhodnotila, že **reformy a investice v rámci Plánu pro Ukrajinu mají významný potenciál podpořit růst, udržet makroekonomickou stabilitu, zlepšit fiskální situaci a posílit cestu Ukrajiny k přistoupení k EU**. Při posuzování plánu v dubnu 2024 se odhadovalo, že pokud budou plně provedeny všechny navrhované reformy a investice, HDP Ukrajiny se do roku 2027 zvýší o 6,2 % a do roku 2040 o 14,2 %. Provedení plánu by také mohlo vést ke snížení dluhu o přibližně 10procentních bodů HDP do roku 2033 ve srovnání s alternativním scénářem bez nástroje.

V rámci pilíře I nástroje je přiděleno až **38,3 miliardy EUR** ve formě půjček a grantů (jak je uvedeno na obrázku 2 níže), které mají Ukrajině pomoci překlenout fiskální mezeru a podpořit provádění reforem a investic.

Všechny platby v rámci nástroje jsou podmíněny tím, že Ukrajina bude i nadále prosazovat a respektovat účinné demokratické mechanismy, včetně parlamentního systému založeného na pluralitě politických stran, a právní stát a že zaručí dodržování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin.

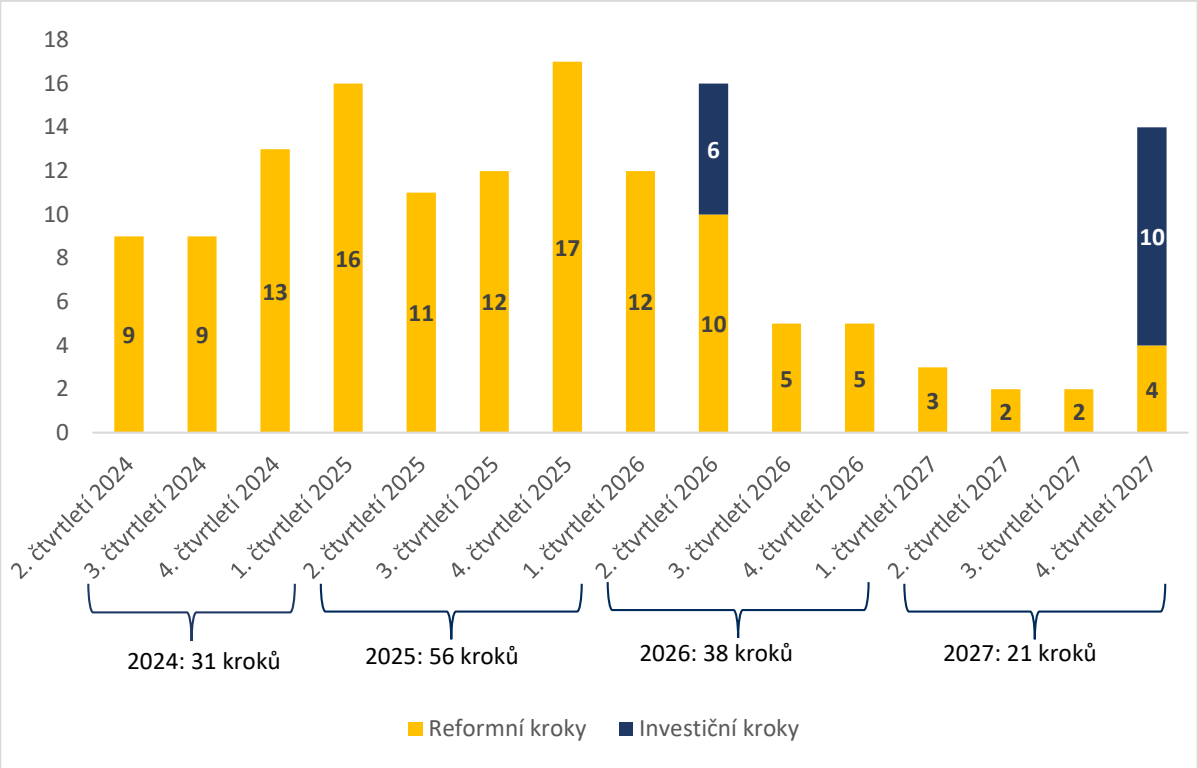
Obrázek 2: Pilíř I Nástroje pro Ukrajinu – orientační závazky v jednotlivých letech v miliardách EUR

Platby v rámci pilíře I nástroje

Plán pro Ukrajinu identifikuje 69 reforem a 10 investičních kroků nebo ukazatelů, rozdělených do 146 kvalitativních a kvantitativních kroků (rozdělení reforem na jednotlivé roky je znázorněno na obrázku 3). S ohledem na makroekonomickou situaci Ukrajiny a udržitelnost dluhu je financování Plánu pro Ukrajinu v prvním a druhém roce provádění předsunuto. Toto předsunutí finančních prostředků se rovněž odráží v počtu reforem, které je třeba dokončit.

Obrázek 3: Profil plateb: Reformy a investice v průběhu času

Dne 20. března 2024 Komise vyplatila první částku v rámci mimořádného překlenovacího financování ve výši 4,5 miliardy EUR, aby poskytla Ukrajině tolik potřebnou likviditu. Druhá splátka mimořádného překlenovacího financování ve výši 1,5 miliardy EUR byla vyplacena 24. dubna. Následovalo po kladném posouzení Komise, že byly splněny politické podmínky stanovené v memorandu o porozumění, které Ukrajina a Komise podepsaly 13. března. Komise rovněž kladně zhodnotila splnění předběžné podmínky týkající se prosazování účinných demokratických mechanismů. Překlenovací financování zahrnovalo pět politických podmínek dohodnutých v memorandu o porozumění a zahrnutých také v Plánu pro Ukrajinu, který Ukrajina předložila Komisi:

1. Zřídit výběrovou komisi pro provádění výběrových řízení na pozice kárných inspektorů Vysoké soudní rady.
2. Přijmout akční plán zaměřený na rizika identifikovaná v národním posouzení rizik.
3. Přijmout národní strategii příjmů na období 2024–2030.
4. Přijmout postupy pro přidělování prostředků ze státního rozpočtu na vytváření průmyslových parků.
5. Zavést automatický přenos dat mezi Státním pozemkovým katastrem a Státním registrem vlastnických práv k nemovitostem.

Dne 27. června Komise vyplatila 1,9 miliardy EUR v rámci **předběžného financování**, což odpovídá 7 % úvěrové podpory, na kterou měla Ukrajina nárok, na podporu provádění plánu. Aby mohlo být předběžné financování vyplaceno, Nejvyšší rada dne 6. června ratifikovala rámcovou dohodu, kterou 19. června podepsal prezident Ukrajiny, a 24. června byla podepsána úvěrová smlouva.

Po žádosti Ukrajiny o platbu ze dne 9. července, kladném posouzení Komise dne 18. července a rovněž po schválení Radou dne 6. srpna byla 13. srpna vyplacena **první platba v rámci Plánu pro Ukrajinu ve výši téměř 4,2 miliardy EUR**. Z celkové částky bylo 1,5 miliardy EUR poskytnuto ve formě nevratné finanční podpory a více než 2,6 miliardy EUR bylo vyplaceno ve formě půjček. Komise vyhodnotila, že vláda uspokojivě splnila devět reformních ukazatelů nebo kroků spojených s první pravidelnou platbou v rámci plánu[3].

Ve druhém čtvrtletí roku 2024 bylo provedeno těchto **devět kroků**:

Řízení veřejných financí

1. Přijetí plánu digitalizace státní celní správy
2. Schválení rozpočtového prohlášení na období 2025–2027
3. Přijetí akčního plánu provádění plánu reformy řízení veřejných investic

Boj proti korupci a praní peněz

4. Jmenování nového vedoucího Národní agentury pro prevenci korupce

Správa veřejného majetku a podnikatelského prostředí

5. Vstup v platnost právních předpisů, které mají zlepšit standardy správy a řízení státních podniků s přihlédnutím k mezinárodním standardům
6. Vstup v platnost zákona o revizi právního základu Úřadu pro hospodářskou bezpečnost Ukrajiny

Energetika a zemědělsko-potravinářský sektor

7. Přijetí integrovaného vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu
8. Přijetí strategie pro tepelnou modernizaci budov do roku 2050
9. Akční plán a přijetí strategického dokumentu o boji proti minám na období do roku 2033

Po kladném posouzení žádosti Ukrajiny o platbu ze dne 10. října ze strany Komise[4] a po schválení Radou bylo přijato prováděcí rozhodnutí Rady. To umožnilo dne 18. prosince vyplatit **druhou platbu v rámci Plánu pro Ukrajinu ve výši téměř 4,1 miliardy EUR**. Z této celkové částky bylo 1,5 miliardy EUR poskytnuto ve formě nevratné finanční podpory a více než 2,5 miliardy EUR bylo poskytnuto ve formě půjček.

Kladné posouzení Komise bylo výsledkem toho, že Ukrajina splnila požadovaných devět **kroků** do třetího čtvrtletí roku 2024.

Boj proti korupci a praní peněz

1. Zvýšení počtu zaměstnanců Specializovaného protikorupčního státního zastupitelství (SAPO)
2. Novela trestního zákoníku a trestního řádu

[3] COM(2024) 321 final.
[4] COM(2024) 544 final.

3. Přijetí akčního plánu pro provádění strategie pro vymáhání majetku z trestné činnosti na období 2023–2027

Lidský kapitál

4. Přijetí demografické strategie Ukrajiny na období do roku 2040

Podnikatelské prostředí a regionální politiky

5. Přijetí akčního plánu pro deregulaci a zlepšení podnikatelského prostředí
6. Změna státní strategie regionálního rozvoje na období 2021–2027

Energetika a životní prostředí

7. Vstup sekundárních právních předpisů k nařízení o integritě a transparentnosti velkoobchodního trhu s energií v platnost
8. Vstup právních předpisů o prevenci, snižování a kontrole průmyslového znečištění v platnost
9. Vypracování koncepčního dokumentu vymezujícího oblast působnosti odchylek od pravidel posuzování vlivů na životní prostředí a strategického posuzování vlivů na životní prostředí

2.a.i. Příjemci finančních prostředků v rámci Plánu pro Ukrajinu

Článek 27 nařízení o Nástroji pro Ukrajinu stanoví, že Ukrajina musí zveřejňovat aktuální **údaje o osobách a subjektech** včetně subdodavatelů, kteří za období čtyř let obdrží finanční prostředky přesahující kumulativně ekvivalent částky 100 000 EUR na provádění reforem a investic specifikovaných v Plánu pro Ukrajinu.

Ukrajina má povinnost tyto informace zveřejňovat s náležitým ohledem na důvěrnost a bezpečnost informací, a zejména na ochranu osobních údajů, na internetových stránkách ve strojově čitelném formátu v pořadí podle celkové výše obdržených finančních prostředků. V případě právnických osob tyto informace zahrnují úplný právní název a identifikační číslo pro DPH nebo daňové identifikační číslo nebo jiný jednoznačný identifikační kód stanovený na vnitrostátní úrovni.

V případě fyzických osob se zveřejní jméno a příjmení příjemce finančních prostředků. Kromě toho je Ukrajina v zájmu zajištění ochrany finančních zájmů EU v souladu s článkem 35 nařízení o Nástroji pro Ukrajinu povinna zajistit shromažďování odpovídajících údajů o osobách a subjektech přijímajících finanční prostředky, včetně informací o skutečném vlastnictví, a přístup k těmto údajům. Je to v souladu se zásadami ochrany údajů EU a platnými pravidly ochrany údajů. Tento požadavek zahrnuje také informace o příslušných (sub)dodavatelích a jejich skutečných vlastnících.

Ukrajina aktivně pokračuje v práci v oblasti transparentnosti, zavádí požadavky na sběr údajů do vnitrostátního právního rámce a zapojuje všechny příslušné orgány, aby zajistila komplexní sběr údajů o konečných příjemcích. Ukrajina pracuje na přípravě těchto informací v

konsolidované databázi. Seznam konečných příjemců, kteří obdrží více než 100 000 EUR, byl zveřejněn na internetových stránkách Ministerstva hospodářství Ukrajiny[5].

Ukrajina je povinna při zadávání veřejných zakázek v rámci nástroje dodržovat článek 11 nařízení o Nástroji pro Ukrajinu týkající se způsobilosti osob a subjektů a původu dodávek a materiálů. Tyto požadavky jsou začleněny do rámcové dohody mezi EU a Ukrajinou o zvláštních ujednáních pro provádění financování Unie v rámci Nástroje pro Ukrajinu. V souladu s těmito požadavky zavádí Ukrajina pro investice v rámci pilíře I systém monitorování a kontroly, aby zajistila dodržování požadavků a zaznamenávala a hlásila všechny veřejné zakázky využívající výjimky podle článku 11 nařízení o Nástroji pro Ukrajinu. V roce 2024 Komise nemusela posuzovat žádné záležitosti týkající se veřejných zakázek.

2.b Pilíř II – Investiční rámec pro Ukrajinu

Investiční rámec pro Ukrajinu je stěžejním nástrojem EU na podporu obnovy, rekonstrukce a modernizace Ukrajiny. S podporou ve **výši 9,3 miliardy EUR,** zahrnující **7,8 miliardy EUR v zárukách** a **1,5 miliardy EUR v kombinovaném financování**, si klade za cíl uvolnit až **40 miliard EUR v investicích** a postavit EU do centra mezinárodního úsilí o obnovu Ukrajiny.

Záruky EU hrají zásadní roli při snižování rizika u veřejných i soukromých investic, což je nezbytné pro **úspěšnou obnovu** Ukrajiny. Zmírněním finančních rizik tyto záruky podporují větší zapojení investorů ze soukromého sektoru, finančních institucí a rozvojových partnerů, kteří jsou nezbytní pro obnovu ukrajinského hospodářství a infrastruktury po válce.

Podobně **mechanismy kombinovaného financování EU** spojují **granty s negrantovými zdroji**, jako jsou **půjčky**, **vlastní kapitál** a **záruky** finančních institucí, jakož i **komerční půjčky** a **investice**. Tento inovativní přístup využívá veřejné prostředky k uvolnění dalších investic soukromého sektoru, což má dalekosáhlý **dopad na rozvoj**. Využitím kombinování financování EU maximalizuje hodnotu každého vynaloženého eura, což umožňuje realizaci větších projektů s větším dopadem, které přímo přispívají k obnově Ukrajiny a k její dlouhodobé odolnosti.

Jádrem tohoto úsilí je **Investiční rámec pro Ukrajinu,** který je speciálně navržen tak, aby pomohl **obnovit kritickou infrastrukturu Ukrajiny a nastartovat její hospodářství**. Hlavní pozornost je věnována klíčovým odvětvím, jako je **energetika**, **průmysl, školství**, **nemocnice** a **komunální služby**, s cílem vytvořit odolnější, udržitelnější a modernější Ukrajinu. Kromě toho se Investiční rámec pro Ukrajinu zaměřuje také na potřeby **malých podniků**, **válkou postižených obyvatel** a **zranitelných skupin,** čímž zajišťuje, že nejvíce dotčené komunity nezůstanou pozadu.

Aktualizované **společné rychlé posouzení škod na Ukrajině a jejích potřeb (RDNA4)** odhaduje ke dni **31. prosince 2024**, tedy po třech letech ruské agresivní války proti Ukrajině, že celkové náklady na **rekonstrukci a obnovu** Ukrajiny v příštím desetiletí dosáhnou **506 miliard EUR**. Toto komplexní posouzení podtrhuje obrovský rozsah výzvy, které Ukrajina čelí při obnově svého hospodářství, infrastruktury a institucí.

V této souvislosti je **Investiční rámec pro Ukrajinu** zásadní pro překlenutí značné **finanční mezery** za účelem obnovy Ukrajiny. Poskytuje strukturovaný a koordinovaný mechanismus pro směrování finančních zdrojů do **nejnaléhavějších prioritních oblastí** stanovených v

[5] https://me.gov.ua/view/d9c13c33-a438-406f-8daf-3145852df99a

Plánu pro Ukrajinu. Cílená podpora z Investičního rámce pro Ukrajinu zajišťuje, aby Ukrajina měla k dispozici nezbytné zdroje pro řešení kritických potřeb, a zároveň připravuje půdu pro dlouhodobou obnovu a růst.

Investiční rámec pro Ukrajinu je také klíčovou hnací silou soukromých investic do rekonstrukce Ukrajiny. Nabídkou **nástrojů na snížení rizika, krytím válečných rizik a mobilizací soukromého kapitálu** vytváří nové možnosti financování pro ukrajinské podniky i podniky v EU.

Pilíř II je úzce propojen s reformami na Ukrajině a její cestou k přistoupení k EU. Investice do ukrajinského hospodářství a infrastruktury, které Investiční rámec pro Ukrajinu umožňuje, rovněž urychlují začlenění Ukrajiny do jednotného trhu EU, přičemž ji **zapojují do transevropské infrastruktury v oblasti energetiky a dopravy, hodnotových řetězců EU a provádění norem a obchodních postupů EU**. Investiční rámec pro Ukrajinu dává ukrajinskému hospodářství pevné místo mezi ekonomikami zemí EU, díky čemuž je strategickým motorem pro posílení geopolitického a hospodářského postavení EU.

Investiční rámec pro Ukrajinu slouží také jako jedinečná **koordinační platforma pro architekturu obnovy Ukrajiny**. Sdružuje ukrajinskou vládu, členské státy EU a významné finanční instituce, jako je Evropská investiční banka (EIB), Evropská banka pro obnovu a rozvoj (EBRD), Světová banka, rozvojové finanční instituce členských států atd., s cílem sladit a poskytnout společnou operativní reakci na potřeby obnovy a rekonstrukce Ukrajiny.

Investiční rámec pro Ukrajinu byl **zřízen v rekordně krátkém čase**. Po vstupu nařízení o Nástroji pro Ukrajinu v platnost v březnu 2024 se v dubnu 2024 sešel první řídící výbor Investičního rámce pro Ukrajinu a schválil první soubor investičních programů. V červnu 2024 na Konferenci o obnově Ukrajiny v Berlíně Komise oznámila podpis prvních investičních programů v rámci Investičního nástroje pro Ukrajinu ve výši **1,4 miliardy EUR** v nových záručních a grantových dohodách na podporu obnovy a rekonstrukce Ukrajiny.

Tyto dohody, podepsané s několika prováděcími partnery, jako jsou EBRD, EIB, Mezinárodní finanční korporace (IFC), Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW) a Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK), sestávají z **1 miliardy EUR ve formě záruk za úvěry EU** a **400 milionů EUR ve formě grantů**. Využívají je soukromé společnosti, včetně malých a středních podniků, obce a ukrajinské státní podniky. Operace podporují prioritní odvětví, jako je energetika, doprava, komunální infrastruktura, přístup k financím a podniky postižené válkou; jejich cílem je uvolnění **investic ve výši 6 miliard EUR.**

Díky zárukám Investičního rámce pro Ukrajinu, které přispěly ke zmírnění investičních rizik, se na Ukrajině v roce 2024 již uskutečnilo mnoho operací.

- Jedna z **největších zahraničních investic na Ukrajině od získání nezávislosti**. Akvizice dvou telekomunikačních operátorů (Lifecell a Datagroup Volia) francouzským investorem, čímž vznikl přední integrovaný operátor s robustním investičním plánem v oblasti telekomunikační infrastruktury a zlepšení digitálního připojení. Tato transakce byla spolufinancována Mezinárodní finanční korporací a podpořena zárukou z Investičního rámce pro Ukrajinu.
- **Přelomová investice „na zelené louce" v oblasti obnovitelných zdrojů energie**, spolufinancování výstavby nové větrné elektrárny ve Volyňské oblasti o kapacitě 147 MW, spolufinancované EBRD a IFC se zárukou podporovanou EU.
- Záruka Investičního rámce pro Ukrajinu umožnila uvolnit rozhodující úvěr pro město Kyjev, který byl poskytnut jako záruka za úvěr poskytnutý EBRD a umožnil

poskytnout mimořádnou likvidní podporu městskému teplárenství, aby bylo zajištěno **nepřetržité zásobování teplem v zimním období 2024/2025**.

- Nová půjčka EBRD pro společnost Nova Poshta, která byla uvolněna díky záruce Investičního rámce pro Ukrajinu, je určena na financování rozšíření a modernizace **sítě balíkových terminálů a poboček**, a to souběžně s opatřeními se silným sociálním dopadem, jako je **vybudování více než 600 protileteckých krytů** a realizace programů na vytváření **pracovních příležitostí pro válečné veterány a zranitelné ženy.**

Na základě této dynamiky bylo v září 2024 zahájeno nové kolo **výzev k předkládání návrhů na veřejné investice, přímé operace soukromého sektoru a zprostředkované kapitálové operace v rámci Investičního rámce pro Ukrajinu** s orientačním přídělem **2,75 miliardy EUR**. Výzva zůstane otevřená nejméně rok a budou se na ni vztahovat průběžné lhůty.

Opatření v rámci **pilíře II** byla prováděna v souladu se zásadami získávání zdrojů a zadávání veřejných zakázek stanovenými v **článku 11 nařízení (EU) 2024/792**. V červnu 2024 byly podepsány dohody o dodatečných zárukách a operace kombinovaného financování, které byly použity jako naléhavá opatření k řešení okamžitých potřeb rekonstrukce a obnovy, zejména v odvětví energetiky.

2.c Pilíř III

Pilíř III se zaměřuje na poskytování **technické pomoci a podpůrných opatření, která usnadňují soulad Ukrajiny s právními předpisy EU**. Financuje činnosti technické spolupráce prováděné po dobu několika let, jako jsou iniciativy budování kapacit, zahrnující sociální partnery, organizace občanské společnosti a místní a regionální orgány, a pomoc Ukrajině při provádění reforem nezbytných pro přistoupení k EU a zajištění účinného využívání finanční pomoci.

Z pilíře III jsou rovněž financovány **úrokové dotace na náklady na půjčky** poskytnuté v rámci pilíře I nástroje a v rámci předchozí makrofinanční pomoci. Kromě toho financuje **fungování kontrolní komise Nástroje pro Ukrajinu** a podporuje další iniciativy zaměřené na reakci na ruskou agresi vůči Ukrajině, včetně prosazování mezinárodního práva v souvislosti se zločiny spáchanými Ruskem na území Ukrajiny.

V roce 2024 byl přijat první roční pracovní program v rámci pilíře III nástroje, který **mobilizoval více než 488 milionů EUR**.

2.c.i Provádění nástroje pro technickou spolupráci

Opatření „Nástroj pro technickou spolupráci pro Ukrajinu 2024“ s přiděleným rozpočtem přibližně 248 milionů EUR je určeno k usnadnění postupného sbližování Ukrajiny s *acquis* EU s ohledem na budoucí členství v EU a k podpoře provádění Plánu pro Ukrajinu. Zároveň posiluje odolnost Ukrajiny a její schopnost reagovat na ničivé dopady ruské útočné války proti Ukrajině.

Nástroj pro technickou spolupráci 2024 vzhledem ke své flexibilitě a pohotovosti poskytuje **pomoc na míru** a přizpůsobuje se měnícím se potřebám Ukrajiny. Podporuje také **strategickou komunikaci, veřejnou diplomacii** a **zapojení občanské společnosti a kulturních aktérů**, což je nezbytné pro posílení **pozitivního zviditelnění EU** na Ukrajině.

V listopadu 2024 byl rozpočet nástroje pro technickou spolupráci navýšen o **105 milionů EUR** díky **103 milionům EUR** ze zisku z imobilizovaných ruských aktiv a dodatečnému

příspěvku **Dánska** ve výši **2 milionů EUR**. Tato změna významně posílila schopnost nástroje podporovat priority, jako je **obnova kritické energetické infrastruktury**.

Provádění nástroje pro technickou spolupráci úspěšně probíhá a v roce 2024 již byly uzavřeny smlouvy na více než **136 milionů EUR,** tedy více než 50 % celkového rozpočtu. Tyto prostředky jsou zaměřeny na klíčové priority: **energetickou odolnost**, **decentralizaci** a **podporu procesu přistoupení Ukrajiny k EU**.

- V **odvětví energetiky** přispívá EU k energetické odolnosti Ukrajiny prostřednictvím podpory **Fondu na podporu ukrajinské energetiky**, který spravuje **sekretariát Energetického společenství**. Tento fond usnadňuje dodávání nouzového vybavení a dodávky nezbytné pro stabilizaci ukrajinského energetického systému.
- V oblasti **reformy decentralizace** pokračuje další fáze **stěžejní iniciativy Týmu Evropa „U-LEAD with Europe“,** spolufinancované **Německem a Dánskem**. Jejím posláním je podporovat transparentní a odpovědnou správu věcí veřejných na místní a regionální úrovni a přímo tak přispívat k obnově Ukrajiny.
- V zájmu další podpory **úsilí o přistoupení k EU** se v rámci nově zahájené **iniciativy Týmu Evropa „Ukraine2EU – Program podpory integrace Ukrajiny do EU“** (spolufinancované **Dánskem a Litvou**) posilují kapacity klíčových ukrajinských institucí. Zahrnuje to podporu **ukrajinského parlamentu**, **překlad *acquis* EU**, strategickou komunikaci a koordinaci celého přístupového procesu.

Opatření v rámci **pilíře III** byla prováděna v souladu se zásadami získávání zdrojů a zadávání veřejných zakázek stanovenými v **článku 11 nařízení (EU) 2024/792**, přičemž přednost dostaly způsobilé země. Odchylky byly uplatněny v souladu s právními předpisy, zejména s cílem řešit naléhavou potřebu kritických energetických zařízení, požadavky na kompatibilitu se stávajícími ukrajinskými systémy a krizové podmínky na místě.

2.c.ii Příspěvek k mechanismům odpovědnosti a financování kontrolní komise

Ruská útočná válka proti Ukrajině vedla k rozsáhlým ztrátám na životech, utrpení a ničení po celé zemi. Valné shromáždění OSN přijalo dne 14. listopadu 2022 rezoluci, v níž uznalo potřebu zřízení mezinárodního mechanismu pro náhradu škody, ztráty nebo újmy vzniklé v důsledku mezinárodně protiprávních činů Ruska vůči Ukrajině. EU stojí v čele mezinárodního úsilí o vyvození odpovědnosti Ruska a v květnu 2023 se připojila k **Registru škod** způsobených agresí Ruské federace proti Ukrajině a v červenci 2024 se stala jeho plnohodnotným účastníkem. V současné době je součástí registru 43 států a EU.

V roce 2024 přispěla EU **částkou** přibližně **846 000 EUR** k Rozšířené parciální dohodě o Registru škod způsobených agresí Ruské federace proti Ukrajině, čímž zajistila plnění finančních závazků EU jako člena této rozšířené parciální dohody.

Registr zaznamenává oprávněné nároky na náhradu škody, ztráty nebo újmy způsobené všem dotčeným fyzickým a právnickým osobám i státu Ukrajina a funguje jako bezpečná digitální platforma pro shromažďování a zpracování důkazů. Má se stát součástí budoucí komise pro nároky, která bude posuzovat nároky a určovat výši odškodnění. Tato iniciativa je klíčovým krokem k zajištění plné odpovědnosti Ruska za jeho činy.

Celkem se plánuje 44 formulářů žádostí o odškodnění, které se vztahují na různé druhy škod, včetně zničení majetku, újmy na zdraví a nuceného vysídlení. Do konce roku 2024 registr obdržel více než 13 000 žádostí a zaznamenal 832 rozhodnutí o zničení obytného majetku,

přičemž průměrná výše nároku činila 54 000 EUR. Pokračují práce na rozšíření procesu vyřizování žádostí.

Kontrolní komise Nástroje pro Ukrajinu byla zřízena v červnu 2024 prováděcím rozhodnutím Komise, které rovněž stanovilo její funkční období (do 30. června 2028) a vymezilo její poslání, složení, jmenování členů a předsedy, její sekretariát a úkoly. Na podporu tohoto opatření bylo v rámci Nástroje pro Ukrajinu poskytnuto přibližně **11 milionů EUR**.

Hlavním úkolem kontrolní komise je sledovat transparentní a efektivní využívání finanční pomoci EU Ukrajině ve výši až 50 miliard EUR v letech 2024–2027. Jejím úkolem je zejména posoudit, zda ukrajinské systémy řízení a kontroly veřejného sektoru zajišťují, že finanční prostředky EU jsou využívány v souladu se zásadami řádného finančního řízení, jako je efektivnost, hospodárnost, účelnost a transparentnost, a zároveň zabraňují podvodům, korupci, střetům zájmů a dalším nesrovnalostem.

Kontrolní komise má sídlo v Bruselu a zvláštní sekretariát v Kyjevě. Prostřednictvím výzvy k vyjádření zájmu byli v roce 2024 vybráni tři nezávislí členové kontrolní komise, všichni občané EU s významnými zkušenostmi v oblasti auditu a opatření proti podvodům.

2.c.iii. Výpůjční náklady a náklady z minulých závazků

V červnu 2024 bylo přijato rozhodnutí o financování, které má pokrýt roční náklady z minulých závazků spojené s půjčkami v rámci mimořádné makrofinanční pomoci EU poskytnuté v roce 2022 („makrofinanční pomoc 1“ a „makrofinanční pomoc 2“) a přispět k tvorbě rezerv placených do společného rezervního fondu v souvislosti s těmito půjčkami, a to v celkové výši více než 227 milionů EUR.

Mimořádná makrofinanční pomoc EU ve výši 6 miliard EUR vyplacená v srpnu 2022 (makrofinanční pomoc 1) a v období od října do prosince 2022 (makrofinanční pomoc 2) poskytla rychlou a naléhavou podporu ukrajinskému rozpočtu. EU může v souvislosti s těmito půjčkami poskytnout úrokovou dotaci.

V únoru 2024 Ukrajina podala formální žádost o poskytnutí úrokové dotace na poplatky splatné v roce 2024. Požadavky, na jejichž základě byly uvolněny splátky v rámci mimořádné makrofinanční pomoci EU, byly v roce 2022 považovány za splněné.

3. Pokrok při provádění nástroje

3.a Pokrok v plnění cílů podle nařízení o Nástroji pro Ukrajinu

Nařízení o Nástroji pro Ukrajinu stanoví tři strategické cíle zaměřené na malé a střední podniky, ekologickou transformaci a obce – tři dimenze, které jsou zásadní pro obnovu, rekonstrukci a dlouhodobou modernizaci Ukrajiny.

3.a.i Podpora malých a středních podniků (čl. 28 odst. 6)

Malé a střední podniky jsou páteří ukrajinského hospodářství a hrají zásadní roli při podpoře ekonomické odolnosti, inovací a vytváření pracovních míst. Nařízení o Nástroji pro Ukrajinu proto vyžaduje, aby alespoň 15 % záruk EU podporovalo mikropodniky a malé a střední podniky, včetně začínajících podniků.

V roce 2024 dosáhla EU významného pokroku na cestě k tomuto cíli. Byly podepsány dvě dohody, které zajišťují až 290 milionů EUR v rámci záruky EU, jež jsou specificky zaměřeny

na úvěry pro mikropodniky a malé a střední podniky. Kromě toho bylo mobilizováno 20 milionů EUR prostřednictvím kombinovaných příspěvků. Cílem těchto iniciativ je uvolnit financování pro malé podniky a podpořit válkou postižené společnosti, aby mohly nadále fungovat a přispívat k hospodářství.

V návaznosti na tuto dynamiku zveřejní EU v roce 2025 uzpůsobenou výzvu k předkládání návrhů, která bude zaměřena na poskytování další cílené podpory malým a středním podnikům prostřednictvím bank a finančních zprostředkovatelů. Toto úsilí upřednostní přístup malých podniků k financování a pomůže posílit ukrajinský soukromý sektor v této kritické fázi rekonstrukce.

3.a.ii Podpora ekologické transformace (čl. 28 odst. 9)

Nástroj je v souladu s cíli Zelené dohody pro Evropu a podporuje přechod Ukrajiny na klimaticky neutrální a environmentálně udržitelné hospodářství odolné vůči změně klimatu. Od pilíře I nástroje se očekává, že bude dodržovat zásadu „významně nepoškozovat“, a to v rozsahu, v jakém je to možné v kontextu válečné nebo poválečné obnovy a rekonstrukce. Očekává se, že nejméně 20 % investic uskutečněných v rámci Plánu pro Ukrajinu a Investičního rámce pro Ukrajinu přispěje ke zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně, k ochraně životního prostředí včetně zachování biologické rozmanitosti a k rozsáhlejší ekologické transformaci.

V rámci Plánu pro Ukrajinu se očekává, že nejméně 80 % investic do dopravní infrastruktury a nejméně 60 % investic do energetické infrastruktury bude podporovat ekologické cíle. Většina investic souvisejících s ekologickou transformací v rámci pilíře I má být realizována do 4. čtvrtletí roku 2027. Celkové posouzení, zda byl splněn cíl ekologické transformace, bude provedeno v rámci žádosti o konečnou platbu, která má být podána do konce roku 2027.

Kromě toho se očekává, že rovněž významně přispějí první operace v rámci pilíře II, na něž byly uzavřeny smlouvy v polovině roku 2024. Patří mezi ně operace Investičního rámce pro Ukrajinu zaměřené na obnovu a modernizaci základních služeb, například vodohospodářské a elektrické infrastruktury.

3.a.iii Obce (čl. 16 odst. 4)

Částka odpovídající nejméně 20 % nevratné podpory v rámci pilíře I musí být přidělena na potřeby orgánů na nižší než celostátní úrovni. Bude to posuzováno na základě zpráv ministerstva financí, které odůvodní, že na tyto potřeby byla ve státním rozpočtu vyčleněna alespoň tato částka, a to v souladu s metodikou, kterou připraví Ukrajina a dohodne ji s Komisí. První posouzení tohoto požadavku proběhne v souvislosti se žádostí o devátou platbu v rámci Plánu pro Ukrajinu, která se očekává po 2. čtvrtletí roku 2026 a která určí, zda byla přidělena částka ve výši alespoň 5 %. V žádosti o závěrečnou platbu v rámci Plánu pro Ukrajinu, která má být předložena do konce čtvrtého čtvrtletí roku 2027, bude posouzen celý cíl.

3.b Příspěvek k procesu přistoupení Ukrajiny

Nástroj spojuje finanční podporu Ukrajině s ambiciózním programem reforem zaměřených na růst, jehož cílem je usnadnit strukturální transformaci a zároveň podpořit směřování Ukrajiny ke vstupu do EU. Ústředním prvkem nástroje je Plán pro Ukrajinu, který podporuje hospodářskou obnovu, rekonstrukci a modernizaci Ukrajiny a zároveň sbližování s *acquis* EU.

Aby byl zajištěn smysluplný pokrok, byly v plánu stanoveny konkrétní kroky, z nichž mnohé úzce souvisejí s *acquis* EU v klíčových prioritních oblastech. Tyto kroky zahrnují celou řadu

zásadních opatření, která mají Ukrajinu v krátkodobém horizontu přiblížit *acquis* EU, včetně přijetí právních předpisů, které urychlí provádění *acquis*, provádění doporučení EU a přijetí norem EU v různých odvětvích. Úspěšné provádění Plánu pro Ukrajinu podporuje sbližování Ukrajiny s právním rámcem EU, avšak plnění reforem v rámci tohoto nástroje je odděleno od hodnocení sbližování s *acquis* EU v rámci probíhajícího přístupového procesu a není jím dotčeno.

Konkrétně v souvislosti se dvěma splátkami posuzovanými v roce 2024 byly dokončeny celkem **čtyři kroky** (přibližně 22 % z celkového počtu), které rovněž přispívají ke sbližování s *acquis* EU (viz *tabulka 1* níže). Jedná se o odvětví decentralizace, energetiky a životního prostředí.

Tabulka 1: Kroky Plánu pro Ukrajinu odkazující na acquis EU dokončené v roce 2024

Pořadové číslo	Reforma	Název kroku	Splátka
9.5	Reforma 3. Vypracování a provádění regionální politiky	Přijetí usnesení o změně státní strategie regionálního rozvoje na období 2021–2027	3. čtvrtletí 2023
10.8	Reforma 3. Reforma trhu s elektřinou	Vstup sekundárních právních předpisů k nařízení o integritě a transparentnosti velkoobchodního trhu s energií (REMIT) v platnost	3. čtvrtletí 2023
15.1	Reforma 1. Prevence, snižování a kontrola průmyslového znečištění	Vstup právních předpisů o prevenci, snižování a kontrole průmyslového znečištění v platnost s částečným uplatňováním ustanovení	3. čtvrtletí 2023
15.10	Reforma 5. Posuzování vlivů na životní prostředí (EIA) a strategické posuzování vlivů na životní prostředí (SEA)	Vypracování koncepčního dokumentu vymezujícího oblast působnosti odchylek od pravidel posuzování vlivů na životní prostředí (EIA) a strategického posuzování vlivů na životní prostředí (SEA)	3. čtvrtletí 2023

3.c Příspěvek k fiskální stabilitě Ukrajiny prostřednictvím rozpočtové podpory

Ruská invaze v plném rozsahu měla destruktivní dopad na ukrajinské hospodářství, které v roce 2022 pokleslo o téměř 30 %. Inflace i nezaměstnanost se výrazně zvýšily. Schodek veřejných financí dosáhl v roce 2023 téměř 20 % HDP kvůli vysokým výdajům na obranu. Poté, co Ukrajina ztratila přístup na mezinárodní finanční trhy, je do značné míry závislá na zahraniční pomoci. Mezinárodní měnový fond odhadl kumulativní schodek veřejných financí do roku 2027 na 143 miliard EUR.

V této souvislosti Plán pro Ukrajinu poskytuje přímou rozpočtovou podporu ve formě nevratné podpory a vysoce výhodných půjček. Celková finanční podpora v rámci pilíře I činí 38,3 miliardy EUR. Finanční prostředky byly v prvním a druhém roce provádění Plánu pro Ukrajinu předsunuty.

Přímá rozpočtová podpora pomáhá Ukrajině **zachovávat státní funkce a poskytovat základní veřejné služby,** což je v období rostoucích, ale nedostatečných domácích příjmů klíčové. Tato podpora zajišťuje vyplácení platů ve veřejné správě a důchodů a pokračování poskytování služeb, jako je vzdělávání a zdravotní péče, a zároveň pomáhá udržovat makrofinanční stabilitu tím, že snižuje potřebu nadměrného domácího zadlužování.

Plán pro Ukrajinu zahrnuje **opatření na posílení fiskálního řízení,** jako je obnovení každoročních přezkumů rozpočtu a zlepšení efektivity veřejných výdajů. Zaměřuje se také na zvýšení mobilizace příjmů a řízení veřejného dluhu v zájmu dlouhodobé finanční udržitelnosti. Kromě toho dotace úrokových sazeb z půjček mimořádné makrofinanční pomoci EU poskytnuté v roce 2022 pomáhá Ukrajině udržet stabilitu tím, že ji zbavuje plateb naběhlých úroků za daný rok.

3.d Podpora posilování genderové rovnosti

Provádění nástroje se řídí zásadami genderové rovnosti a posílení postavení žen, jak je uvedeno v nařízení. Jeho zavedení je však příliš nedávné na to, aby bylo možné uvést konkrétní příklady výsledků v této oblasti.

Plán pro Ukrajinu připomíná zásady inkluzivity, genderové rovnosti a sociální soudržnosti jako důležité průřezové oblasti, které je třeba mít na paměti. Zdůrazňuje také otázky spojené s lidským kapitálem a podnikatelským prostředím. V zájmu splnění kroků stanovených v plánu přijala Ukrajina v roce 2024 novou strategii demografického rozvoje do roku 2040. Nový zákon o zlepšení správy a řízení státních podniků a národní strategie boje proti minám do roku 2033 rovněž obsahují opatření na podporu genderové rovnosti.

Investiční rámec pro Ukrajinu je realizován prostřednictvím partnerství s finančními institucemi v souladu s mezinárodními závazky a závazky EU v oblasti genderové rovnosti a posílení postavení žen. Podpora genderové rovnosti a posílení postavení žen je rovněž součástí strategických směrů Investičního rámce pro Ukrajinu.

V rámci pilíře III je pomoc založená na projektech poskytována prostřednictvím jediného opatření nazvaného nástroj technické spolupráce. Nástroj technické spolupráce realizuje projekty, které budou zahrnovat cíle posílení genderové rovnosti a postavení žen v souladu se začleňováním genderového hlediska.

3.e Hlavní body

Přestože je nástroj v rané fázi provádění, v mnoha oblastech již dosáhl významných výsledků.

- **Zvýšení kapacity pro boj s korupcí:** jako součást reforem v rámci Plánu pro Ukrajinu navýšila Ukrajina počet zaměstnanců Specializovaného protikorupčního státní zastupitelství (SAPO) a změnila trestní zákoník a trestní řád, aby zvýšila

účinnost boje proti korupci. Zejména se výrazně zlepšil právní rámec vyjednávání o přiznání viny.

- **Zlepšení standardů správy a řízení společností**: Ukrajina přijala v rámci Plánu pro Ukrajinu zákon, který má zlepšit standardy správy a řízení státních podniků a přiblížit je mezinárodním standardům. Nový zákon zavádí výlučné pravomoci dozorčích rad státních podniků jmenovat a odvolávat generální ředitele a schvalovat strategické investiční a finanční plány státních podniků. Vyžaduje, aby většina členů dozorčí rady byla nezávislá, a zavádí postup každoročního hodnocení dozorčích rad.
- **Hospodářská bezpečnost a boj proti daňovým únikům:** Ukrajina přijala právní předpisy nezbytné pro reformu Úřadu pro hospodářskou bezpečnost Ukrajiny. Nový zákon představuje pevný odrazový můstek pro přeměnu úřadu v orgán dohledu, který bude účinněji bojovat proti daňovým únikům a hospodářské trestné činnosti. Zavádí otevřené a na zásluhách založené výběrové řízení pro přijímání zaměstnanců, včetně výběrového řízení na nového vedoucího, kterého bude vybírat šestičlenná komise, z níž polovinu budou tvořit mezinárodní odborníci. Zákon také pomůže zajistit bezúhonnost a odpovídající odbornou způsobilost zaměstnanců.
- **Energetika a klima:** Ukrajina přijala svůj první rámcový zákon o klimatu, jehož součástí je cíl dosáhnout klimatické neutrality do roku 2050, a národní plán v oblasti energetiky a klimatu, který koordinuje a plánuje politiky v oblasti energetiky a klimatu do roku 2030 a stanoví konkrétní cíle, včetně výrazného snížení emisí skleníkových plynů a zvýšení podílu energie z obnovitelných zdrojů.
- **Lepší regulační prostředí:** Ukrajina přijala akční plán na snížení zátěže podniků prostřednictvím revize a odstranění překrývajících se předpisů, deregulace hospodářských činností a digitalizace správních postupů.
- **Rozpočtová podpora:** pravidelné vyplácení podpory spojené s úplným provedením reforem v rámci Plánu bylo pro Ukrajinu naprosto zásadní, protože pomohlo udržet základní funkce státu, včetně vyplácení platů a poskytování veřejných služeb, jako je vzdělávání a zdravotní péče, v situaci vážného výpadku příjmů. Podpořilo také makrofinanční stabilitu tím, že omezilo potřebu domácích půjček, a položilo základy dlouhodobé fiskální udržitelnosti prostřednictvím lepšího řízení veřejných financí.
- **Investice:** Investiční rámec pro Ukrajinu přispěl k jedné z největších zahraničních investic na Ukrajině od získání její nezávislosti, a to k akvizici dvou telekomunikačních operátorů (Lifecell a Datagroup Volia) francouzskými a ukrajinskými investory. Díky operaci podporované Mezinárodní finanční korporací a Evropskou bankou pro obnovu a rozvoj vznikl na Ukrajině přední integrovaný operátor s robustním investičním plánem pro telekomunikační infrastrukturu a zlepšení digitálního připojení. Cílem investice je modernizovat a rozšířit ukrajinskou telekomunikační infrastrukturu, zvýšit odolnost sítě a konektivitu v celé zemi, včetně osvobozených území. Díky tomu bude na Ukrajině obnoveno, modernizováno a zkvalitněno mobilní připojení pro více než 10 milionů lidí a čtyři miliony domácností budou vybaveny rychlejším internetem.

4. Kontroly při provádění nástroje

Ukrajinský systém vnitřní kontroly ve veřejném sektoru zajišťuje účinné monitorování a finanční dohled a splňuje standardy EU týkající se transparentnosti a odpovědnosti. Struktura

řízení zahrnuje národního koordinátora na ministerstvu hospodářství, který dohlíží na provádění, zatímco ministerstvo financí a státní kontrolní služba kontrolují dodržování předpisů prostřednictvím auditů. Účetní komora podporuje parlamentní dohled.

Počáteční audit pro Komisi byl proveden v prosinci 2024. Navzdory omezeným zdrojům umožňují zkušenosti Ukrajiny s řízením mezinárodní finanční pomoci odpovídající administrativní kapacitu. Plán pro Ukrajinu zahrnuje také reformy, které mají zlepšit řízení veřejných financí, zabránit podvodům a snížit rizika dvojího financování. Toto úsilí je podpořeno rámcovou dohodou mezi EU a Ukrajinou, která stanoví mechanismy finančního dohledu, předcházení podvodům a právní záruky na ochranu finančních zájmů EU.

4.a Ochrana finančních zájmů EU

Při provádění nástroje přijímají Komise a Ukrajina vhodná opatření na ochranu finančních zájmů EU. Kontrolní rámec Komise se skládá ze dvou úrovní: i) zajištění zákonnosti a správnosti čtvrtletních plateb Ukrajině v rámci pilíře I nástroje a ii) ochrany finančních zájmů EU. V zájmu zajištění zákonnosti a správnosti provádí Komise před kladným posouzením žádosti o platbu předložené Ukrajinou komplexní předběžné kontroly. Komise v kladném posouzení zohledňuje následující:

- posouzení předběžné podmínky stanovené v čl. 5 odst. 1 nařízení o Nástroji pro Ukrajinu, že Ukrajina bude nadále prosazovat a respektovat účinné demokratické mechanismy a dodržovat lidská práva, s přihlédnutím k příslušným doporučením mezinárodních orgánů, jako je Rada Evropy a její Benátská komise;
- analýzu uspokojivého splnění kvalitativních a kvantitativních kroků v rámci každé žádosti o platbu na základě ověřovacích dokumentů poskytnutých Ukrajinou v souladu s rámcovou dohodou mezi Komisí a Ukrajinou.

Po vyplacení prostředků Komise bude rovněž provádět audity založené na posouzení rizik týkající se provádění kroků Plánu pro Ukrajinu, aby získala dodatečné ujištění o pravdivosti informací poskytnutých Ukrajinou. Před vydáním kladného posouzení Plánu pro Ukrajinu Komise rovněž vyhodnotila, že opatření navržená Ukrajinou by měla podle očekávání účinně zajistit odpovídající úroveň ochrany finančních zájmů EU.

4.b Systém vnitřní kontroly ukrajinského veřejného sektoru

Ukrajinský systém vnitřní kontroly ve veřejném sektoru zajišťuje účinný finanční dohled, který je v souladu se standardy EU pro transparentnost a odpovědnost. Na provádění dohlíží národní koordinátor na ministerstvu hospodářství, zatímco ministerstvo financí s podporou státní kontrolní služby provádí audity a finanční kontroly.

V prosinci 2024 byly v rámci počátečního auditu systémů pro Komisi zjištěny oblasti, které je třeba zlepšit, a počátkem roku 2025 byla vydána doporučení. Ta budou prováděna pod dohledem kontrolní komise Nástroje pro Ukrajinu. Navzdory omezeným zdrojům zajišťují zkušenosti Ukrajiny s řízením mezinárodní finanční pomoci odpovídající administrativní kapacitu.

Plán pro Ukrajinu ukládá reformy v oblasti řízení veřejných financí a transparentnosti investic s cílem posílit auditní systémy a předcházet podvodům. Rámcová dohoda s EU, doplněná dohodami o financování a půjčkách, stanoví právně závazná opatření pro řízení finančních prostředků, předcházení podvodům a finanční záruky, čímž zajišťuje odpovědnost při využívání podpory EU.

5. Komunikace a dialogy

Dialog o Nástroji pro Ukrajinu s Evropským parlamentem

Podle článku 37 nařízení o Nástroji pro Ukrajinu vede Komise nejméně každé čtyři měsíce dialog s Evropským parlamentem, aby přezkoumala pokrok ve všech třech pilířích nástroje.

První dialog se uskutečnil v prosinci 2024 s Rozpočtovým výborem a Výborem pro zahraniční věci a týkal se klíčových otázek, jako je zachování podpory po roce 2027, mobilizace investic soukromého sektoru a zajištění finančních záruk. Komise je i nadále odhodlána vést průběžné dialogy s cílem informovat Parlament o pokroku, problémech a úsilí při provádění.

6. Závěry

Již v prvním roce provádění začal nástroj plnit své cíle. V roce 2024 mobilizoval 19,6 miliardy EUR, z nichž 16,1 miliardy EUR bylo vyplaceno přímo do ukrajinského rozpočtu, a sehrál tak rozhodující roli jako jeden z hlavních stabilizačních faktorů pro Ukrajinu a nástrojů, které má EU k dispozici na podporu její obnovy, rekonstrukce a modernizace.

Podpora poskytovaná státnímu rozpočtu v rámci pilíře I nástroje, Plánu pro Ukrajinu, byla **rozhodující pro zachování makrofinanční stability Ukrajiny**. Všechny reformní kroky stanovené v Plánu pro Ukrajinu v roce 2024 byly splněny, čímž byly položeny základy pro dlouhodobou obnovu Ukrajiny, urychleny kroky směrem k rozšíření a přispělo se k tomu, aby ukrajinské instituce byly v souladu se standardy EU. Byla poskytnuta podpora důležitým reformám od boje proti korupci přes podnikatelské prostředí až po ekologickou transformaci a ochranu životního prostředí.

Nyní bude důležité udržet tempo provádění reforem a investic v rámci Plánu pro Ukrajinu. Očekává se, že pokud budou provedeny, významně přispějí k posílení růstu, zachování makroekonomické stability, zlepšení fiskální situace a posílení směřování Ukrajiny k přistoupení k EU.

Klíčovou roli při **mobilizaci investic nezbytných pro rekonstrukci** hraje pilíř II nástroje, Investiční rámec pro Ukrajinu, a to i v rámci ekologické obnovy. Jeho provádění postupuje rekordním tempem, neboť již bylo oznámeno podepsání programů v hodnotě 1,4 miliardy EUR a v prvním roce provádění byly vyhlášeny výzvy. Operace se již začaly realizovat, zejména na podporu naléhavých potřeb v oblastech, jako jsou energetika, služby v oblasti vytápění a nové investice „na zelené louce“ v oblasti obnovitelných zdrojů energie. Investiční rámec pro Ukrajinu rovněž slouží strategickým zájmům EU tím, že poskytuje ekonomické příležitosti pro podniky se sídlem v EU, aby mohly investovat, vytvářet obchodní příležitosti a podporovat růst na celém kontinentu.

V rámci pilíře III poskytuje nástroj **Ukrajině zásadní technickou pomoc** na podporu jejího postupného sbližování s *acquis* EU s ohledem na budoucí členství, jakož i na provádění Plánu pro Ukrajinu. Kromě toho pomoc založená na projektech, mimo jiné prostřednictvím naléhavých oprav energetické infrastruktury, posílila odolnost země a její schopnost reagovat na dopady ruské útočné války proti Ukrajině. V rámci pilíře III byly rovněž dotovány úroky, které měla Ukrajina zaplatit v roce 2024 v souvislosti s půjčkami z předchozích nástrojů, čímž se vytvořil fiskální prostor ve státním rozpočtu.

Provádění nástroje probíhá v **silném monitorovacím a kontrolním rámci,** který je vytvořen tak, aby byla zajištěna řádná ochrana finančních zájmů EU. Kromě posílení systému vnitřní kontroly ukrajinského veřejného sektoru to zahrnuje také působení kontrolní komise, která pomáhá Komisi tím, že posuzuje systémy řízení a kontroly ukrajinského veřejného sektoru a poskytuje doporučení.

V roce 2024 nástroj posílil podporu Ukrajiny ze strany EU a prokázal její závazek podporovat Ukrajinu a její obyvatele tak dlouho, jak to bude nutné. Byl ústředním prvkem poskytované finanční pomoci a zároveň podporoval reformní úsilí Ukrajiny. V roce 2025 v tom bude pokračovat tím, že vstoupí do fáze plného provádění a bude nadále zajišťovat podporu obnovy, rekonstrukce a modernizace Ukrajiny.